

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 10. априла 1881.

Број 10.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Претплата и све, што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

М И Р.

Три су дана васкрсења.
Леп је наук из тог вира.
Дух нас учи шта нам треба, —
Ми слушамо духа **мира**.

И природа зна већ шта ће,
На топлоти тражи шир;
У стакленој цеви скаче
И Целзије и Ромир.

Анђелић је то још лане
Уз'о себи у оквир:
Рек'о ј' (мало унијатски)
„Рекао је: С вама **мир!**“

И Хрвати мудро чине
— Све то бива ради **мира** —
На Немање мргоде се,
Па уздижу Звони**мира**.

И народи мањи, већи,
Тим се духом поје, сите;
Могу мислит' шта сневају
Арбанаси, **Миридите**.

Ешпереси, племаноши
„Јеже писах писах“ веле
Па да смраде жабашуре
Измирном нас кадит' желе.

У Србији министрима
(Макар да су снагом млади)
Мировину њима даше,
— Све то бива **мира** ради.

И поп Јоја с компанијом
Мирољубну песму свира:
Анђелића, — ради **мира** —
Подигоше ко кум**ира**.

А Ратковић, сит већ рата,
(Диван је то мајчин син)
Из празнога намастира
Побего у **миреки** чин.

Јаша вели: Пуст'те, Раци,
Нек вас сваки ђаво дира!
Нек вас гњече, нек вас гуше,
Само Тиси дајте **мира**.

Нихилисте повешане.
— Ради **мира**, ради **мира** —
(Нихилизъм неповешан
Само ж**мира**, само ж**мира**).

Па и Француз нашо ј' себи
Парче Босне, — све рад' **мира** —
И ено га, данас, сутра
У Тунису, код Кру**мира**.

Један Мирјанин.

Шетња по Новом Саду.

LXXII.

Кад човек Новосађанин зажели да види своје драге пријатеље на страни, н. пр. у Сомбору, Сентомашу, Уздину, Тителу, Вршцу, Чуругу и т. д., а он мора онда да узме с тавана своју прашњаву путничку торбу, да стрпа у њу коју кошуљу, гаће, мараму, помаду, парче сапуна, чешаљ, дувана и тиквицу са ракијом, па да отиде на агенцију, попије коју чашу пива с пеном и поједе кобасицу с реном и да причека по дана док лађа не стигне или да повери душу своју каквим труцкавим колима, да му ју истресу.

Али ових дана беше сасвим друкчије.

Ми видесмо драге наше Сомборце, Сентомашане Жабалце, Карловчане и т. д. и без путничке торбе, без кошуље и другог „веша“, без сапуна, чешља и тиквице, видесмо их при обичној шетњи по Новом Саду. Пошто смо на бирачком збору свршили братски договор на основу бечкеречког програма, отидосмо с браћом код Тоше у пивару и на пријатељску вечеру, где развисмо збор на основу сомборског и сентомашког програма. Онако лепо искупљени после озбиљнога рада на збору бирачкоме у читаоничким дворанама на заједничкој вечери чисто смо увиђали, да је имао право онај социлисица, што је предлагао да се што чешће састајемо, а не сваких девет година, јер заиста је годило срцу и души гледати овако лепо искупљену браћу из свију крајева наших, те

важелесмо заиста и сами, да се што чешће састајемо и виђамо.

Један ђаволан из Сомбора изражаваше ми своје чуђење што смо им се за станове, где ће коначно вати, постарали, говорећи: Зар смо ми дошли к вама да спавамо? Дођите ви к нама, па ћете видети, да ће вам коначно бити излишан! — Пошто сам имао прилике да искусим да ово није самохвалисање то сам наравно ћутао, јер сам и ја пре две-три године пропутовао кроз Сомбор па са братске вечере управо на жељезницу ишао, која се у 7 часове изјутра из Сомбора креће. Онда сам путем штудирао „о српском гостољубљу у опште и о сомборским Челик-Србима понаособ.“

Приликом бављења страних гостију у нашој вароши имао сам прилике, да прислушкујем и нехотице разговор између једнога Сомборца и Вршчанина. Био сам т. ј. у дворани, где је збор био, тако стешњен, да сам разговор морао начути хтео не хтео.

— Бога вам шта је то с вашим „партајама“ тамо?

(Не знам који је то питао, Сомборац или Вршчанин.)

— Не зна се крсна имена!

(Не знам који је то одговорио од њих двојице.)

— Та ту има канда неких личних интереса?

(Не знам који је од њих то приметио.)

— Та то и јесте прави узрок, али то канда не води добру.

ПОДЛИСТАК.

На велики петак.

10. априла.

Како је то мудро у књизи судбине наређено, да „Стармали“ баш данас на велики петак има да изиђе! Јер шта би иначе читали данас побожни Хришћани, нарочито калуђери и владике? Политичне новине не смеју узети у руке, јер новине — као што знамо — доносе многе масне лажи, а данас је велики пост, те све што је масно мора се оставити на страну, данас ће б—и прота усљед тога и своју мантију скинути. „Стармали“ пак лишен диспозиционог фонда и сваке субвенције тако је сув и мршав, да би скоро могао ићи у свеце. С тога га и волу тако калуђери, клањају му се и уклањају. Осим тога познато је, да „Стармали“ свакоме радо и придике чита, макар што се у Новом Саду иначе слабо чују придике, те тако и с те стране врши духовничку дужност много савесније, него неки „ешпереси“ и „плебаноши“ наши, а он стаје своје парохијане само 4 фор. годишње, док они стају толике и толике хиљаде. Можда ће когод да рекне: па каква је то побожност од „Стармалога“, кад он — као што излази на читавом табаку — иде по бирцизима, каванама, читаоницама и т. д., а никад га не видимо у цркви, но у том баш не лежи никакав противан доказ, јер „Стармали“, у жељи да

исправља погрешке, иде у бирцузе и читаонице, дакле у локале где се многи људи скупљају и где има прилике пићу, картању и другим светским процима, а за онај свет, који је побожан и иде у цркву није нужно придиковати, јер они су и по себи већ ес ирсо добри Хришћани, с тога и наши „плебаноши“ тако добрим и ваљаним Хришћанима држе за излишно да предикую и да их саветую.

Тако дакле ове посне недеље најбоље је читати „Стармалога“ а, као што смо рекли, друге новине не треба ни да се узму у руке. У осталом пошто данас на велики петак и онако има доста клепања, то не би нужно ни било да изиђу какве новине.

Како иде велики празник, то се сад свуда мессе колачи. У Београду су се пожурили, те још пре времена леп колач народу умесили, који ће се 50 година кусати онако, како су они дробили, који су га месили.

На велики петак се бојадишу и црвена јаја. Ако нам пошљу које из Будапеште. ваља да пазимо да није мућак.

На велики петак ћемо сви постити; постићемо пасуља и сочива, постићемо пресног купуса, а ако да бог постићемо (временом) и наше добре цели и намере.

Аб.

(Не знам чије је то мњење било).
 — Пропаст твоја од тебе Израјилу!
 (Не знам ко то тако добро цитираше библију).
 — Па хоће л ту бити краја?
 (Један је од те двојице то питао, али не знам
 који).

— Крајње би време било!

Рече један, али не познајем им гласа, па не
 знам који Вршчанин или Сомборац).

(После збора добијем „Недељни лист“ од тога
 дана у шаке. Прве речи у томе броју гласе: „Срби
 сви треба листом да пређу у мађарске либералце.“
 Дакле листом треба да пређу? За то је дакле и
 брудер Јаша својим листом („Недељним“) тамо
 отишао.

Аб.

Ескулапијаде.

(Продужење.)

Лечник. Но, па јесте-ли узели прашак, што
 сам вам га јуче прописао?

Мајка Ксенија. Јесам, господине. Ал је био
 страховито горак.

Лечник. А зар га нисте замотали у остију, као
 што сам вам рекао?

Мајка Ксенија. (Снебивајући се) Опростите,
 господине, — али, та знате, ми смо православни; —
 зато га нисам замотала у остију, него сам га угурала
 у нафору. Али све бадава. Кад сам почела жватати,
 мал' се не помами од тешке горчине.

Зачудио сам се, кад сам после више година са-
 стао се са неким својим старим познаником, па га
 запитах, чиме се сада бави? а он ми одговори: „Е,
 ја сам сад зубни лекар“. Нисам могао да се задржим,
 да га даље не запитам, а где си ти море тај посао
 изучио? Мој познаник само се смешкао, није хтео
 да се упусти у потанко разлагање. Али његов друг,
 који се с њиме шетао, рече ми: „Не питајте ви њега,
 он о томе не говори радо. Него ја ћу вам казати.
 У винограду његовог комшије било је много траве
 зубаче, а он, како је био безпослен, увек је чупао
 ту траву; па кад је сву зубачу оплевио, онда му је
 пало на памет, да се сад већ са пуним правом може
 прогласити за зубна лекара.“ Но па то је лепо, —
 приметим ја, — ако ми кад поникне зубача из десни,
 доћи ћу ти да ми је извадиш.

— Снаш Јуло, јесте-ли чули како је наша ми-
 лостива госпођа страдала. Пала је са басамака; а
 доктор вели да је сломила фалично ребро.

— Тако јој и треба. Што носи фалична ребра.

Болесница. Шта, господине, ви кажете, да
 кисео купус шкоди. Но јесте ли чули, то вам баш
 не верујем. Моја баба, кад је била најболеснија, на
 по сата пре него што ће умрети, јела је кисела ку-
 пуса, — па јој није ништа шкодило.

Муж. Но жено је-л ти био дектор?

Жена, Јесте.

Муж. Па шта је казао?

Жена. Казао је да ће добро бити, да ћу скоро
 оздравити.

Муж. Е, зна тај, ђаволску матер! Чекај, су-
 тра ћу ја теби довести другога.

(Продужиће се).

Шидски у'ча.

Каква су нам сад времена
 Може бити сваки враг.
 Може јоште Шидски у'ча
 Добит' какав немешаг.

Грб ће му се лако наћи:

Крепка рука с обе стране

А у среди — то тек вреди —

Четир главе расцопане.

=.

Стенографски.

Данас 1 врло красан. Кад се дан почео раз-
 2 јати од ноћи устао сам, упрегао у кола и
 седећи на ло-
 3 отидох на салаш, где нађох рају испуље-
 ну. У то ће већ по-
 4 аја да се весели. Пило се, певало се, и о-
 5 пило. Веселу не би краја, које се увели-
 чало још при-
 6 вијем нових гостију. Но сад ми је већ пуна
 глава, те с тога
 7 на кола да идем кући. Тубакеру и шешир
 заборави-
 8 на салашу, и ако ме жена узгрди што сам
 „весео“, ја ћу је
 9 ати. Знам да сад, чекајући мене, и-
 10 во и невесело по соби и знам да је пуна
 11 рожијег и једа најљућег. Повео сам на ка-
 ву и моја
 12 арија пријатеља, па како бог да!

Аб.

Глуварић и Безубић.

Глуварић. Да, збиља, та ви сте се скоро о-
 женили! Па како вам се зове жена?

Безубић. Марта.

Глуварић. Но, но, — па ја знам да се кар-
 та, него вас питам: како се зове.

Глуварић. А шта веле неки новосатски листови о
 изборној конференцији у Н. Саду на цвети.

Безубић. Та то си могао напред знати да ће
 да грде.

Глуварић. Е па пусти их нек смрде, — то
 је њихов посао.

П у с л и ц е.

На црвеном јајету, које су добили Боко-каторани о ускреу из Беча, написан је Марш: „Радо иде Бокељ у војнике.“

Немци у Прагу, који су досада тврдили да је прашки универзитет само њиов, пристали су да се сад преполови, а нису као она мати (чије је дете заиста било) рекла: пре него што ће се на две поле просећи, боље нека остане цео, па ма био чешки.

У Швајцарској, поред све слободе, постоји наредба, да деца док не наврше петнајсту годину не смеју пушити. (Они који хоће баш раније да пропуше, морају доћи у државну гимназију у Нови Сад).

У „Босанско Херцеговачком Листу“ приповеда се шта је певало „Харно пучанство“ при одласку и т. д. — ја не знам зашто ти људи радије певају при одласку него при доласку!

Из писма једног оца својем сину у Пешту.

. . . . Али јеси-ли чуо, брајко, — ти мени већ шест година говориш о испитима, које си наумио полагати. Већ сам и то научио, да се испит мађарски каже Vizsga. — Већ ми је пробило уши то твоје „виш-га“, „виш-га“ — а ја још ни данас не видим га. Зато ти сад последњи пут пишем, и кажем ти и т. д.

Априлска шала у Госпођинци.

Познато је у целој Европи и Азији, да је Госпођинчане, овејане Србе, усрећила судбина доктором, који не зна српски; а болесници опет немају каде да уче мађарски и немачки, те на тај начин имају они од свога доктора толико исто хасне, колико би имали н. пр. Дебрецинци од доктора, који би знао само српски.

Ту незтоду почео је увиђати и сам гд доктор и једаред, у добром расположењу, рекао је: „Да ми је бар штогод-штогод мало да знам тај госпођиначки језик!“

То је чуо један шаљивчина и, такођер у добром расположењу обећа г. доктору, да ће му написати неколико реченица немачки, заједно са преводом српским, које су му од најпрече потребе. Те српске реченице нека научи на памет, па ће бити све добро и у своје реду.

И акурат. Лицем првога априла послале он г. доктору обећане најпотребније му конструкције с једне стране немачки, а са друге српски превод.

Ако можда кога интересира, да заврши у тај операт, ево га уступаам „Стармалом“ на расположење:

Deutsch.

Also, bitte mir geschwind zusagen, seit wann sind sie krank?

Wie haben sie geschlafen heute Nacht? — Wie steht es mit dem Appetit?

Ja freilich, freilich, der Puls ist etwas fieberisch. Übrigens ihre ganze Constitution ist schwach.

Ihre Wohnung ist ein Bischen dunkel und feucht.

Aber ich bitte sie, warum haben sie sich so vernachlässigt?

Vorläufig wäre am Besten, wenn sie einige Tage im Bett bleiben möchten. Dann bekommen sie eine Medicin.

Wenn sie Durst haben, so trinken sie nur ein reines Wasser.

Sie müssen sich so verhalten wie ich ihnen gesagt habe. Sonst könnte es noch ärger werden.

Adieu! Leben sie recht wohl!

Не знам хоће-ли гд. доктор ове српске реченице научити и употребљавати. Ако то учини, онда може скоро још све добро бити,

Лала.

Нов речник.

(Исправљен у логичном смислу)

- Војка. — (Војакова драга).
 Протокол раждаје ми х. — (Театар Чивута који раж дају).
 Гинеја. — (Рат).
 Ба к ш и ш. — (Кад се баке шишају).
 Сра ж е н и је. — (Кад се печење скине с ражња).
 Ос в и т а к. — (Ос, који није дебео).
 К а л о п е р. — (Списатељ који пише по начелу диспозиционог фонда).
 Ф а т и м а. — (Здраво висок човек).
 П у н и ч к и р а т. — (Кад се ко са пуницом свади).

Serbisch.

Но, честитам вам вашу општинску самоуправу!

Но, — и ви да се не кајете, што сте изабрали мене за доктора!

Дабогме, тако је кад човек има родољубиве солгабирове. То су благодети ваше конституције.

Чисто је мени срамота, што ничем тамо, где се не сејем.

Али за бога, зар ви баш нисте могли наћи Србина доктора?

Најбоље би било, да ви мени дате пасош. Тако би радила свака свесна општина, која је своје добру рада.

Та општине нису ради доктора, него доктори су ради општина.

Ако сте кукавице, ви ћете боловати довека. Треба мало и зубе показати. а не ићи слепо за слепцима.

Збогом, дико, писаћу ти!

Ћира. — А збиља, Спира, шта је са паланачким солгабировом, а бившим текелијанцем, Јеремијним, је ли тај човек жив, не чујем ништа о њему?

Спира. И ја сам се већ био дао у бригу, но хвала богу здрав је и весео.

Ћира. А од куд ти то знаш?

Спира. Та ено стоји у новинама, да је „штанте педе“ отерао из Паланке српског учитеља Ајдуковића, кога је општина изабрала за свог учитеља.

Ћира. Е па кад је он весео, да смо весели и ми!

Ћира. Бога ти, Спира, шта има „Видело“ у својој глави?

Спира. Ја мислим „ајзбан“.

Ћира. А од куд то, зар немају они у глави што и други људи?

Спира. Ено читај у „Виделу“ бр. 37. где се изриком вели: „Још нам је у глави жељезничко питање“.

Ћира. Кажу ти мени, има ли у Србији правде?

Спира. Ама, брате, ти знаш, да ја не волим ни да ме питаш о таквим стварима.

Ћира. Та не волим ни ја, ал морам да те питам. Јер сво молим те — врсни књижевник наш Стојан Бошковић, да је остао у Шапцу директором гимназије, као што је био пре 25 година, да га нису повлачили двапут за министра, он би сада имао пензије 1000 талира, — али зато, што се двапут одазвао позиву, — зато је сад стрпан у пензију са 900 талира.

Спира. Ако је тако, онда ми та ствар не мирише на потпуну правду.

Ћира. Но, но, утеш се, јер у колико је мање правде, у толико је више једнакости.

Спира. А како то?

Ћира. Јер је једнаком мером мерено, не само Стојану, већ и Владимиру и Туцаковићу.

Спира. Добро, Ћиро! Али сад ја опет теби морам нешто да преговорим. Ти обично узимаш министре у обрану онда кад падну. А док су на влади ти ћутиш. Ето н. пр. сећам се, да о Владимиру ниси поменуо ни речице за много година. Баш као да те нешто болело од њега. А ето сад му тражиш правде!

Ћира. Ћути, Спира, то су моје слабости, од којих се и не желим излечити.

Народним баштованима.

У 48. бр. „Заставе“ читам, да су наше Муктар, Дервиш, Низами и Хафис постављени за заповеднике корова, у Еспиру и Тесалији. Како би било, да и ми наш коров почупамо па да им га пошљемо нека и с њим заповедају, по својој коранској мудрости, јер ако га и даље на миру оставимо; тако ће ваћикати, да га после неће ни ђаво сплевати. —

Обер-рабинер и његови ђаци.

(Цела је истина).

У једној вароши где су Јевреји, најјачу јеврејску општину сачињавали, беше Обер-рабинер, који је са своје научености чувен био. Особито га уважаваше јеврејски свет због дубоког му знања у св. Писму — њиховом талмуду. Па због те научености далазили су му младићи на науку, да прибаве знање које им је нужно да и они рабинерима постану. То су искључиво били сиромашни младићи јер су се имућнији увек радије од вали на трговину. — Те сиромашне издржавала је, по предлогу Обр-рабинера, јевр. општина, а бивало их је више нег десетак. Рабинер је држао предавања у своме стану, а ђаци су га у свачем слушали па и послуживали.

Особито се назило на благопристојност и на њихово св. писмо; те ко би се о Талмуд огрешио неби доживео рабинерства, већ би био као талмудов теолог из општине прогнан. — Много је ту важила Об. р. реч јер он је вршио и надзор. Тешко је било теолозима више и мање мудра исписанија талмудева вршити. Тако по талмуду суботом није им слободно било даље од 400 корака од стана удаљити се, јер даља шетња већ је рад, а радити суботом неда талмуд. Пушити у суботу казни талмуд, као велики злочин.

Теолози су којекако испуњавали дневе рада са радом и нерадом, ал седми дан субота била им је најтежа. Шта ће? тако се живити неда.

Држаше збор, и закључише: да суботом оставе талмуда у најсвечанијем високоштовању — код куће, (т. ј. код Об. рабија), а они да иду у какву кућицу где не влада талмуд, па да се напуше и наразговарају „као људи без талмуда.“ Редом ће стражарити, да им изненадно нико не приступи, те да их неможе издати Об-рабинеру а овај општини. Ако се пак који усуди издајство учинити, тај ће главом платити. — Све то мету на паирир па натрашке (чивутски) поднишу.

Прве суботе већ су свој закључак оживогворили. Скупише се изван вароши у једну најмљену кућицу, а један од њих, на кога је коцка пала стражарио је у дворишту.

Баш у то време требао је Об. рабинеру један ђак. Виче, нема га. Виче другог, — трећег — нема га. Виче све појименце — нема их. Викну најпосле да се могло чути и до 400 корака, ал нема, па нема.

Сад ти он обрцигер на се а цилиндар нада се па главним сокаком, небили ушао у траг својим ученицима. — Прешао је талмуда прошао је био и он 400 корака, кад му на крај вароши обрати пажњу нечије гроктајуће хркање. — Обазре се на лево, погледи мало боље и — на велико чудо — спази он једног од својих апостола, како се пружио у хладовини па хрче све у класе. Уђе у двориште погледи спавајућег стражара, па се упути у посету и осталима. — Није морао распитивати које им је соба, чуло се њиво разглаголствије. —

Ступи напред, намргоди чело, отвори врата и уђе одважно у собу. У први мах није познао никога. Најгушћи облаци од дима, а друштво диванише. — Кад се дим мало разбио, те кад је и друштво могло видети ко им је у посету дошао, онда тек настаде ћутање, и ниједан се не маце из првашње позитуре, већ осташе сви непомични који с лулом, који с цигаром у устима. И обер-рабинер је укочио и тело и очи па ни беле.

Дуго је то трајало. — Најпосле прибере се најстарији као председник друштва, и застићену главу очајно подигне, тек кад је чело уз чело са својим старешином стајао. Он му рече слободним гласом: „Јао нам је врло, хер Обер-раби, што баш ви морате погинути.“

Обер-раба, који је и иначе врло страшљив био, упре сад разрогачене очи на предстојећег па само ћути. Заман је председник друштва чекао на питање Обер-рабија, зашто да мора погинути, — те настави даље: „Ми смо закључили у нашем збору, ко нас изда тај ће то главом да плати

Ви сте нас сад нашли, ви ћете нас општини издати, ви дакле морате погинути“ — Обр-раби нема речи, уплашио се, а и друштву није боље.

Немојмо то чинити од нашег господина! рече један. Има још начина да се та велика казна избегне.

Па како? повикаше остали, — а Обер-раби сиромаштоји на „хафт ахт“ на само гледи. — Како? нека и он пуши пред нама, па нас неће моћи издати — Ха то ће добро бити рекоше, и један му своју лулу сасвим слободно поче у уста турати.

Сад се тек Обер-раби пробуди (ваљда од никотиновог мириса, ког је и сам волео) и разбере од страха, најдубље уздане, као да му сињи терет паде са срца и рекне им: „Е, гледај ти шта ја дочека од својих ученика!! — Али кад већ морам пушити, онда ћу да пушим из своје луле, а не туђе.“ — И бист тако.

Пушнице заједно све до мркла мрака. Нити је ко кога издао, нити је ко главом платио, — нити је у опште од свега тога било икаква малера, осим што је тајну њихову ево дознао „Стармали“ и његова публика.

С. В. Мајшан

Еј швабо, — шток!

Било је то после маџар. револуције од 48 год. када су Сентомашани борећи са за цара и Патријарха, материјално тако пострадали, да су и земљу своју у безцење — неутрално тада држећем се — комшији шваби продавали, и себе лебом зарањивали. Том приликом оптићи се један шваба из Секића у Сентомашки — тако звали — куташки салаши, а баш у комшилuku нашег деда Раће. Ако себи замислите једног главог дебелка, широких плећа, а јошт шира и пространија трбува — са ког увек чакшире спадају — са вечитом прженицом у џепу, онда ћете одма имати верну слику нашег деда Раће. За њега се у најстрожијем смислу може и сме рећи: да је прототип флегматика; то с' тога ваљда и вага подругу метарску центу. Сад замислите човека без бркова, па ето вам слике деда Раћиног комшије швабе. Овај је напротив сувише био сангвиничан, што ће толико рећи као хвигт. — С' почетка су кућевни одношаји — ова два комшије — врло пријатељски били. Деда Раћа је мудрац, па је знао за оно правило: колко језика који човек знаде, толико и људи вреди; зато се лати изучавања комшиничног језика, чега ради се чешће и много пута пуштао у мало дубљу корешподаницу са својом лепом комшиницом Сусиком. Е, ал tempora mutantur, а са њима и комшински одношаји. Сад ил је то било с' бог плаве Сусикине косе; ил с' бог Патријара; граница ли војводине? — то сад деда Раћа незна баш на сигурно да каже; доста то, да су они све ладнији један према другом бивали, и на послетку шваба изда деда Раћи његов пасош, прекине с' њим сваки даљи дипломатски одношај, пошље му ултиматум и огласи рат! За casus belli послужио је Сусикин чешаљ, који се случајно нашао под деда Раћином сламом.

Шваба је сада сваком даном и неданом приликом деда Раћи пркосио, и свим могућим средствима на томе радио, да овога из флегме истера, и ако би икако могуће било, тако га озлоједи, да би се овај напослетку и свог салаша курталисавао, и шваба би

га — га бојаги — за себе купио. — Ал је деда Раћа од оне сорте људи, ког ни сав Тајчланд не би у стању био из флегме извести, а јошт мање један Секићски шваба. Дакле сасвим природна ствар: што је Раћа флегматичнији, тим је шваба све сангвиничнији и ватренији бивао. И доведе су оба непријатеља заузимали вид дефензиван. Кад је шваба од прилике мислио, да је доста уверења — из разних до сада рекогносцирања — према свом комшијем рацу стекао, да овај: ил је луд, ил је — по швапки речено — сасвим фајг! — То једног истог дана, отлучи вам се наш шваба, да пређе у офензиву. Даби Раћу већма поплашио, и сместа на курталацију нагнао; зграби шваба неку грдицу тољагу, те се с њоме устреми на штурму деда Раћи, — и, таман да га мазне, кад овај брзо подиђе шваби, зграби за тољагу, изтргне ову шваби из руку, па вам зграби овог Јергла — с' опростењем — одостраг, те му по свом неком изобретенију упре окомце својим гвозденим палцима шваби иза-ушњака, те га тако одпоче мловати, с' чиме му тако бол произведе, да шваби почну очи изпадати, нити је маха имао ни да макне, него се непрестано дерао и викао: О кот! — О кот! — Их штерп! — А када га се тако мало намиловао и наг лицао, а он ти онда, што по наши веле: даде шваби мало лукта. А када ти се овај осети слободан, а он забоду нокте у ледину, — те сугреб! — А деда Раћа не излазећи ни мало из своје ворме, него и сад себи досљедно, као да се ништа ни прикључило није, дигне швабину тољагу, и сасвим флегматично повиче: Еј, швабо, — шток! — Кобојаги, шваба заборавио свој шток. Шваба се сретним осећао, што је измакао изнад домашаја свог некадашњег доброг комшије деда Раће, па је радо пристао и на ратне трошкове, који су се у томе састојали: што је шваба одма сутра дан продао свој салаш мало јевтиније, него што га је купио, и ретеририо натраг у свој Секић. Деда Раћа се и данас насмеши, кад му когод спомене: „Еј, швабо — шток! —“

—д.

Неволе бити доктор.

Отац. Сивко, гимназију си свршио, а ја сам рад да те и даље школујем. Бил ти имао вљу да будеш доктор.

Син. Би, и то само марвени доктор, ал доктор медицине никако не.

Отац. А као зашто баш не доктор медицине?

Син. Зато, — јер у случају смрти болесника, неби имао пребацивања од родбине му.

М. Д. С.

Из школе.

Учитељ. Јоцо ти си неваљао деран, ништа неучиш. Кад сам ја твоих година био, ја сам много боље знао читати и писати.

Јоца. Онда сте ви бољег учитеља имали, него ја

М. Д. С.

Ала је насео.

У некој гостионици, седело је за једним столом више њих гостију. Један од ових причаше свом комшији (који је десно до њега седео) своје житије, Овај док је слушао слушао, па кад му додијало било слушати га, нагне се приповедачу и шане му (да остали неби чули:) Изволите, молим вас, ваше житије оном другом вашем комшији приповедати, — је р знате — ја и сам лажем.

М. Д. С.

Из апотеке.

Нека госпа дође са својом ћерком у З у апотеку, — преда рецепт апотекару да лек по истом справи, Док се је лек спрџљао, ћерка матери непрестано нешто шапуташе. На једанпут ће срдито рећи: „та мати, купи ми белила, — толико си ми пути обећала, — купи ми сада, кад смо већ у апотеци!“ — На то ће мати: па каквог белила хоћеш да ти купим? — „купи ми црномањастог,“ — одговори ова.

Буџало.

Неможе се сваком угодити.

Госпођа. Ти си данас — због твог проклетог фризирања — оставила печење да загоре. Ти ми се како који дан, све мање допадаш.

Служавка. Господин опет каже: да му се како који дан, све више допадам. Немогу ја сваком угодити.

М. Д. С.

Продај матору купи младу.

Леша Ракић у М. имао једну матору кобилу са ждретом. Кобила је иначе здраво добра била. Али пошто је оматорила, па неможе баћа Леша по вољи да се служи њоме, то науми да је прода па да домете још коју воринту да купи младу, а уједно и ждребе да одбије од сисе. Тако отиде баћа Леша у Бечкерек на вашар и прода „Мйцџ“ једном цигану за 17 ворината. Сад отиде да мало лабрцне и да попије коју чашу вина, па ће онда ићи да купи младу кобилу. Док је он ручао али цига Мйцџ ошишо подкресо реп и гриву па је тако удесио као да је по трећој години. Али ево баћа Леше иде овамо онамо по вашару наиђе на цигу, гледи у кобилу: баш фајн кљусе! но ову ћу купити помисли Леша, ма пошто била. Ошине је бичем, бадра као његова Мйца, длаке, форме, ама све као у његове кобиле можда је баш „Мйца“ ождребила. Но куме пошто ти ова Хомица? 25 ворината овамо онамо погоде се за 23 ф. Увати б. Л. кобилу у кола па хајд кући ама све преде у кола. Кад је дошао кући, синови га дочекају радосно јер виде, да је купио кобилу баш ваљану. Грабе се који ће пре да је узјаша. Али ждребе чује из штале да је дошла кобила, па поче хрзати, а и кобила хрже. Пусти баћа Леша кобилу у шталу а ждребе ома испод кобиле и поче сисати Аој, задој ти госин рећи'е баћа Леша, та то је баш моја „Мйца“!

Т. Меленчан.

У ш т и ц и.

+ Чујемо да је 8. бр. „Стармалог“ конфискован у Београду. Сад само незнамо због чега је, да ли због „наградног ребуса“ или због „Реда пловидбе“ у огласима. Требало би да нам кажу, те да други пут доносимо само огласе, званична наименовања, односно збацивања и приповетке „Био старац и баба“, и онда би заборавили да је недавно ступио у Србији у живог нов закон о слободи штампе.

„Српске новине“ доносе нов закон „О слободи — конфисковања.“ Први параграф гласи: Све што г. г. министрима не годи, има се конфисковати.

= Бирачки збор држан је на Цвети у дворани код „Јелисавете“, где се обично држе „Беседе“. Па и сада су приликом овог састанка држане — беседе,

џ Анђелићу се смеши леви брк, кад узме да чита како „Родољуб“ грди нашу најришу аутономну школску власт — Школски савет.

Р а с п а о б и с е

Некој жени разболе се муж. Дозове одма доктора, овај болеснику препише неку медацину. Жена похита у апотеку са рецептом по исту. Добије медацину, и тек што је из апотеке изашла, баш пред апотеком на улици, експлодира јој флаша с медацином у руци. Врати се у апотеку са виком: какву сте ви медацину направили за мог мужа, та мора да је страшно јака, — ето распала се флаша још у руци, — Наопако још да је мој муж попио — распао би се.

Буџало.

Издавачима и књижевницима српским!

На вишим школама у Бечу изучава се до близу две стотине српских синова из разних крајева српских. По богатим књижицама и великим књижарама ондашњима имају прилике Срби ђаци, што се овде образују, да познају разна дела из књижевности страних народа, али да упознају своју народну књижевност — за то немају скоро никакве прилике. Управни одбор српског академског друштва „Зоре“ закључио је у данашњој седници својој: да се у седницама друштва „Зоре“ рецензују било усмено, било писмено све српске књиге, што изађу из штампе, желећи српској омладини, што се овде учи, дати прилику, да упозна све новије појаве у српској књижевности. Па пошто материјална сретства потписаном друштву несу толика, да би могли набавити сваку српску књигу што из штампе изађе, то се овим обраћамо на све издаваче и књижевнике српске с молбом: да од својих издања или дела један примерак шаљу на дар књижици српског академског друштва „Зоре“ под следећом адресом Herrn Vladimir Nikolić, Techniker Wohllebengasse N-8. 1. St. (für den serb. akad. Verein „Zora“ (Wien).

Надамо се, да ће родољубиви накладници и писци српски ову нашу молбу уважити.

Из одборске седнице српског акад. друштва „Зоре.“
У име срп. акад. друштва „Зоре“

Т. Стефановић Виловски,
председник.

П. Деспотовић,
потпредседник.

Ј. Татић
тајник.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме шестом броју за 1881 ове чланке:
 1. Пи-пи, пи-пи! песма (са сликом) од Чика Јове. 2. Сиротица. Први покушај Ј. М. Митровића (свршетак). 3. Брже амо... Песма (са сликом) од Чика Јове. 4. О особинама бројева (наставак). 5. Јунакова мати. 6. Тук на лук, весела игра у једној радњи (свршетак). 7. Лугања Одијејева I. (са сликом). 8. Мала Јела, што је свашта јела, песма од Чика Нике. 9. Пролетње пуне (са сликом). 10. Ој дечија радовања! песма (са сликом) од Чика Јове. 11. Молитве мале наше Данице (са сликом). 12. Добро и зло. 13. Први поздрав пролећу, песма Ј. Ђ. Максимовића. 14. Јеванђеље. 15. Допис из Бељине у Босни. 16. Даштања и др. 17. Решење даштања. 18. Новије књи-ге. 19. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, ша-ље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien. II. Praterstrasse 67. — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шиље се на адресу **Штампарије А. Пајевића** у Новом Саду.

КЊИЖАРА ЛУКЕ ЈОЦИЋА И ДРУГА У Н. САДУ.

КАЛУЂЕР.

ИСТИНА И ПОЕЗИЈА.

Приповетка дра Јована Суботића.

Уверени смо, да ће се пошт. публика наша обрадовати вести, да је уважени српски књижевник др. Ј. Суботић на-ставио и довршио свога „КАЛУЂЕРА“, који је г. 1874. започет у „Јавору“, и с великим интересом читао, но у оно доба немогаше г. писац да доврши својега дела због сеобе своје из Н. Сада. Сада је пак приповетка ова довршена и штампана, и изишла је у потписаној наклади. Припо-ветка има ове одељке: 1. Бал у манастиру. 2. Калуђер-ски суд. 3. Код адвоката. 4. Екцеленција. 5. Дворска комисија. 6. Мало рачуна. 7. Распуће. 8. Deus ex ma-china. 9. Нов човек. 10. Настојатељ дипломат. 11. Тетка и нећака. 12. Нецик како се хоће, него како је суђено. 13. Настојатељ кесеџија. 14. Дух у гостинској соби. 15. Настојатељ крив. 16. Многа љета уз румску банду. 17. Митрополит Стратимировић. 18. Митрополит Станковић. 19. Манастирска слава. 20. Вечити намесник. 21. Противници на умору. 22. Тестамент сестре. 23. Прости ка-луђер и патријарх. 24. Где је сад Теофан?

Дело ово није само проста приповест једног догађаја, него слика целе једне стране народног живота. Приповетка је већ изишла, износи 23 штампана табака и стаје 1 фор. 20 новч. (на финој жућкастој хартији 1 ф. 40 новч.)

При већим наручбама за готов новац дајемо 25 проц. рабата. **Књижара Луке Јоцића и др. у Н. Саду**

РЕД ПЛОВИДБЕ

путни пароб. по-чињући од 1.
 Априла до 15. Октобра.
 ИЗ НОВОГ САДА У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан (изузев петак) у 1/2 11 сати пре п.
 ИЗ НОВ. САДА У ЗЕМУН: сваки дан (изузев уто-рак) после п. у 4 сата.
 ИЗ НОВ. САДА У ОРШАВУ-ГАЛАЦ: понедељни-ком, четвртком, после п. у 4 сата.
 ИЗ НОВ. САДА У РУШЧУК. понедељником, чет-вртком, после п. у 4 сата.
 ИЗ НОВОГ САДА У ТИТЕЛ: средом, недељом, по-сле подне у 4 сата.

ОГЛАСИ.

Поштованој публици Новог Сада и околине слободни смо по ново препоручити нашу ново отворену радњу, коју смо за долазећу сезону богато снабдели робом, најбољег квалитета и најновијег укуса.

Осим разноврсне мануфактурне робе, пра-вимо п. публику пажљивом на наше стовариште особито лепих и помодних вунених, свилених и других разноврсних хаљина, регенмантлова, ка-пута, црни мантила, фиши-а и огртача разних кројева, како за одрасле тако и за децу.

Даље препоручујемо:

женских шешира и сунцобрана по најновијој моди.

На захтевање готови смо мустре и на страну франко шиљати. Јамчимо за јефтину, брзу, со-лидну и тачну послугу. П. п. молимо, да нас у нашем новом подузећу што обилније потпомогне.

С поштовањем

МАРКО НИКОЛИЋ И ДР.
 у кући „Српске Матике.“

2—3

КАСЕ

по најновијој американској системи

сигурно од ватре и харе
 из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА
 У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од-правља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

3—30